

Initiatiefvoorstel: Voor schone lucht!

De schôonste stad van 't laand verdient ook de schôonste lucht van 't laand. De fracties van de Partij van de Arbeid, GroenLinks en SP willen de luchtkwaliteit verbeteren. Daarvoor leggen de fracties het volgende initiatiefvoorstel aan uw raad voor om te komen tot een sloopregeling voor vervuilende diesels en oudere benzineauto's en een 'verzwaarde' milieuzone. De maatregelen zijn bedoeld om het Tilburgs wagenpark versneld te verschonen. De sloopregeling betreft de Tilburger en maakt hen bewust van de eigen bijdrage in het realiseren van een schonere lucht en een duurzamer Tilburg.

Op 16 januari 2015 heeft wethouder Berend de Vries zijn notitie gepresenteerd aangaande het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit en de maatregelen die in Tilburg worden genomen. In de notitie meldt het college ook dat er door TNO (2014) een case studie is uitgevoerd naar de gezondheidseffecten van enkele verkeerskundige luchtkwaliteitsmaatregelen, zoals een milieuzone voor bestel- en personenverkeer, parkeerbeleid, verminderen van verkeersintensiteit en een combinatie van deze (type) maatregelen.

De meest verregaande variant van de milieuzone voor personen- en bestelverkeer (weten t/m Euro3 norm) is volgens de onderzoekers van TNO het meest effectief in het verlagen van de blootstelling aan fijnstof en stikstofdioxide. De onderzoekers komen tot de conclusie dat het effect van deze maatregel qua grootte vergelijkbaar is met het scenario waarin de verkeersintensiteit aanzienlijk verminderd wordt.

De Universiteit van Utrecht heeft in 2012 een literatuuronderzoek naar de luchtkwaliteit en gezondheid in Brabant uitgevoerd. De onderzoekers beschrijven de meest voorkomende negatieve effecten van de luchtverontreiniging op de gezondheid, zoals vervroegd overlijden, luchtwegziekten (bijvoorbeeld astma) en hart- en vaatziekten. Volgens de onderzoekers treden deze negatieve effecten ook op bij concentraties die beneden de geldende normen zitten. Ook merken de onderzoekers op dat elk beleid om concentraties fijnstof naar beneden te brengen direct positieve gezondheidseffecten oplevert.

Luchtverontreiniging bestaat uit een mengsel van stoffen. De belangrijkste stoffen die de lucht vervuilen en die relevant zijn voor de gezondheid zijn fijnstof (roet) en stikstofdioxiden.

Fijnstof is een verzamelnaam voor kleine, met het blote oog onzichtbare, deeltjes die in de lucht zweven. De concentratie fijn stof bij een (snel)weg is het hoogst boven en vlak langs de snelweg. Op een afstand van 100 meter is de bijdrage sterk verlaagd en op 500 meter is er nauwelijks invloed meer. De windsnelheid, windrichting en mate van obstakels (gebouwen, bomen) rond de weg zijn uiteraard ook van invloed op de afstand tot waar het fijn stof komt. Fijn stof is het onderdeel van luchtverontreiniging dat voor de meeste gezondheidseffecten zorgt. Hoe kleiner de deeltjes zijn, hoe dieper ze in de longen terecht komen en hoe meer schade ze kunnen aanrichten. Ook de samenstelling van de deeltjes is van belang. In Nederland zijn vooral de roetdeeltjes (ook wel elementair koolstof of EC), die afkomstig zijn van het verkeer, relevant voor de gezondheid. Recent wetenschappelijk onderzoek laat zien dat EC een grote impact heeft op de gezondheid. EC in de stad wordt langs de drukke wegen voor circa de helft veroorzaakt door wegverkeer en dan met name door (oudere) diesels. Voor de concentratie EC in de lucht is nog geen wettelijke norm.

Stikstofdioxide ontstaat bij verbranding. In de buitenlucht is het verkeer de belangrijkste bron van stikstofdioxide. Stikstofdioxide is een stof die makkelijk kan worden gemeten. Als de concentratie stikstofdioxide hoog is, dan is de concentratie van andere uitlaatgassen van verkeer vaak ook hoog. Daarom wordt stikstofdioxide vaak gebruikt als maat voor de luchtvervuiling door het verkeer.

Met de Tilburgse sloopregeling beogen de indienende fracties om personenauto's die een relatief grote hoeveelheid stikstofdioxide en elementaire koolstof uitstoten sneller uit het verkeer te nemen en te stimuleren dat deze vervangen worden door nieuwere en milieuvriendelijkere exemplaren die significant minder uitstoot genereren. Deze maatregel levert ons direct gezondheidswinst op. De indienende fracties stellen voor om voor deze regeling benzineauto's van voor juli 1992, dieselauto's van voor 2005 en dieselbestelauto's van voor 2005 in aanmerking te laten komen.

In Den Haag, Rotterdam en Utrecht bestaan al sloopregelingen. Burgers uit deze steden maken veelvuldig gebruik van de sloopregeling. In Den Haag en Rotterdam is de regeling zelfs verlengd en het beschikbare budget verhoogd. De bijdragen voor de sloop of vervanging van een auto liggen in deze drie gemeenten tussen de € 500,- en € 2.500,- (en in het uitzonderlijke geval € 6.500). Het principe dat wie een schonere auto (vanaf Euro4 norm) voor zijn oude auto terugkoopt meer subsidie zou moeten ontvangen dan iemand die zijn auto naar de sloop brengt zou volgens de PvdA, GroenLinks en SP ten grondslag moeten liggen aan de uitwerking van een Tilburgse sloopregeling.

De huidige milieuzone is in 2007 ingevoerd en geldt enkel voor vrachtwagens tot en met Euronorm 3. Zware vervuilende vrachtwagens worden zo effectief geweerd uit de binnenstad. TNO merkt op dat de maatregel van een verzwaring naar personenauto's een goede gezondheidsmaatregel is en dat het ultra fijnstof sterk reduceert. Om de vernieuwing van het wagenpark in de binnenstad te stimuleren, en daarmee de luchtkwaliteit te verbeteren, is een uitbreiding van de milieuzone naar personenauto's voor de indienende fracties dan ook een logische volgende stap. Net zoals nu het geval is bij de huidige milieuzone zou een ontheffingsmogelijkheid deel moeten uitmaken van de verzwaarde milieuzone.

De indienende fracties merken op dat 1 type verkeersdeelnemer niet in het onderzoek van TNO in 2014 is betrokken. Dat zijn de brom en snorscooters. TNO heeft een jaar eerder onderzoek gedaan naar de uitstoot en effecten van dit vervoersmiddel. Uit onderzoek bleek dat snor en bromscooters meer uitstoot produceerden dan vervuilende diesels. De fracties van de PvdA, GroenLinks en SP vinden dat de verzwaarde milieuzone ook een stimulerend effect zou moeten hebben op het terugbrengen van de uitstoot van dit type vervoersmiddel. De maatregel zou dan parallel ingevoerd kunnen worden met de maatregelen die staatssecretaris Mansveld van Milieu en Infrastructuur neemt om strengere eisen te stellen aan duurzaamheid en praktijkprestaties van brommers en snorscooters.

De PvdA, GroenLinks en SP geloven dat elke Tilburger zelf een bijdrage kan leveren aan een schonere leefomgeving. Luchtkwaliteit draagt sterk bij aan een prettige leefomgeving. Hoewel de gezondheidswinst alleen al de sloopregeling en milieuzone waardevol maakt, zijn de indienende fracties ook verheugd met de economische stimulans die de regeling kan hebben voor de Tilburgse autobedrijven en sloopbedrijven en daarmee de werkgelegenheid.

De Raad besluit:

- Het college de opdracht te geven te inventariseren hoeveel personenauto's en bestelauto's geregistreerd staan in Tilburg (en specifiek binnen de huidige milieuzone) die in aanmerking komen voor een sloopregeling zoals de indienende fracties deze voorstellen.
- Het voorstel voor de sloopregeling voor de Tilburgse situatie praktisch uit te werken met het oog op een mogelijke invoering vanaf 1 januari 2016.
- Voor de perspectiefnota 2016 met een uitgewerkt voorstel te komen en middelen te reserveren waaruit de sloopregeling gedekt kan worden.

- De haalbaarheid te onderzoeken van een milieuzone voor personen en bestelauto's t/m Euro3 norm binnen de huidige milieuzone ingaande per 1 januari 2017.
- De haalbaarheid te onderzoeken van een milieuzone voor brom en snorscooters ingaande per 1 januari 2017

Yusuf Celik
PvdA

Paulus Oerlemans
GroenLinks

Kees van Ham
SP